

การนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา

AN APPLICATION OF SAṄGAHA VATTHU IN WAY OF LIFE OF PEOPLE IN BANGREANG SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, KHANNEANG DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE

พระปลัดทองเดช สิริปัญโญ

พระครูวิจิตรธรรมโชติ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

กัณตภณ หนูทองแก้ว

มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 9,372 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบค่า (t – test) และทดสอบค่า (F – test)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ประชาชนนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิต ด้านทาน (การให้) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.69$) รองลงมาได้แก่ ด้านปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก) ($\bar{X}=3.36$) และด้านอัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) ($\bar{X}=3.26$) ส่วนด้านสมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.15$) ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน มีการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา (1) ด้านทาน (การให้) ควรมีการทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือรู้จักแบ่งปันสิ่งของและคำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับการให้ทาน (2) ด้านปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก) ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้สามารถทำงานร่วมกัน ตลอดถึงมีการอบรมเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อให้งานบรรลุความสำเร็จ (3) ด้านอัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ และชี้แจงถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมในการเข้าถึงประชาชนมากยิ่งขึ้น และ (4) สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ) ควรมีมาตรการในการควบคุมในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจทานการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องอันนำไปสู่ความเข้าใจ เข้าถึง และการพัฒนาในวิถีชีวิตของประชาชนด้านอื่นต่อไป

คำสำคัญ: หลักสังคหวัตถุ, วิถีชีวิตของประชาชน

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) to study an application of SaṅgahaVatthu in way of life of people in Bangreang sub-district municipality, Khuanneang district, Songkhla province. 2) To compare on application of SaṅgahaVatthu in way of life of people in Bangreang sub-district municipality, Khuanneang district, Songkhla province in term of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes. 3) The suggestion on guideline in promotion for application of SaṅgahaVatthu in way of life of people in Bangreang sub-district municipality, Khuanneang district, Songkhla province. The population were composed of people in Bangreang sub-district municipality, Khuanneang district, Songkhla province for 9,372 persons, and sample size according to Krejcie and Morgan's table measurement, the sample were about 384 persons. The instrument for data collection was questionnaire both closed-open ended questions, data analysis by package computer program. The statistics were

analysed as follows; frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test

The findings were as follow;

1) An application of SaṅgahaVatthu in way of life of people in Bangreang sub-district municipality, Khuanneang district, Songkhla province by overview was at moderate level ($\bar{X}$ = 3.36) when considered in each aspect from more to less found that the aspect of Dāna (giving) was the highest mean ($\bar{X}$ = 3.69) and followed up the aspect of Piyavācā (nice speech) $\bar{X}$ = 3.36 and the aspect of Atthacariyā (self-sacrifice) $\bar{X}$ = 3.26 and the aspect of Samānattatā (equanimity) $\bar{X}$ = 3.15 respectively.

2) The Comparative result on application of SaṅgahaVatthu in way of life of people in Bangreang sub-district municipality, Khuanneang district, Songkhla province in term of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that there were different as statistically significance at .05.

3) The suggestion on guideline to promote on application of SaṅgahaVatthu in way of life of people in Bangreang sub-district municipality, Khuanneang district, Songkhla province (1) Dāna domain (giving) there should make understanding on objectives, there should have changing idea to learn and promote for helping each others and giving the right way to give. (2) Piyavācā domain (nice speech) there should train on workshop for co-operate each other for informing in successfully work. (3) Atthacariyā domain (self-sacrifice) there should have training and indicate on benefits of grouping for reaching to people more and more and (4) Samānattatā (equanimity) there should have measurement in control the process as usually, there have checking procedure as usually for understanding, reaching and develop in way of life of people in other domain in the future.

Keyword: Saṅgaha ,Way Of Life Of People

บทนำ

ตามหลักการทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาสังคมมนุษย์ใด ๆ ก็ตามถ้าบุคคลขาดการพัฒนาคุณภาพที่มีอยู่ภายในให้ดีขึ้นมาก่อนแล้ว การพัฒนานั้น ๆ จะไม่เป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์ขึ้นมาได้เพราะบุคคลต่าง ๆ เป็นสิ่งมีชีวิต และประกอบไปด้วยกายและใจ หากมุ่งแต่

การพัฒนาเพียงแต่ภายนอกอย่างเดียวแล้ว “ใจ” ที่เป็นต้นเหตุแห่งดีหรือชั่วหรือเป็นประตูแห่งการนำเข้าสิ่งที่ดีและไม่ดีทั้งปวง (กรมการศาสนา, 2544) ถ้าไม่ได้รับการฝึกฝนและมีการพัฒนาที่ดีแม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีก็ไม่อาจที่จะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีได้ ดังนั้นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จ ในการดำเนินชีวิต คือ หลักสังคหวัตถุ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543) อันเป็นธรรมที่ทำให้บุคคลมีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่รักของบุคคลทั้งหลายกับทั้งยังทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ดังนั้น การดำเนินชีวิตในปัจจุบันจึงควรนำหลักสังคหวัตถุมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับมนุษย์ เมื่อนำไปประพฤติปฏิบัติถูกต้องชีวิตจึงมีความสุขและเป็นสิ่งที่มนุษย์พึงปรารถนาซึ่งหลักสังคหวัตถุนี้ประกอบด้วยทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

ประชาชนในเขตตำบลบางเหริ่ง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ อาชีพหลักคือ การทำสวนยางพารา การปลูกพืชตามฤดูกาลต่าง ๆ การเลี้ยงหมู การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลาน้ำจืด นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยาง อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพช่างก่อสร้าง อาชีพค้าขาย มีรายได้ไม่แน่นอน เนื่องจากการประกอบอาชีพต้องพึ่งพาดีนฟ้าอากาศ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ในปัจจุบันจึงมักมีปัญหาในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามหลักสังคหวัตถุเช่น ขาดการช่วยเหลือต่อกัน การพุดจาโดยใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและเป็นกลุ่มสังคมที่ผู้วิจัยสนใจต้องการทราบว่าเมื่อประชาชนนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ไปใช้ในวิถีชีวิตแล้วผลจะเป็นอย่างไรและสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข และเกิดความสงบในสังคมอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลาผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ประชาชนนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิต ด้านทาน (การให้) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.69$) รองลงมาได้แก่ ด้านปิยวาจา (วาจาเป็นนที่รัก) ($\bar{X}=3.36$) และด้านอัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) ($\bar{X}=3.26$) ส่วนด้านสมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.15$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน มีการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา (1) ด้านทาน (การให้) ควรมีการทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือรู้จักแบ่งปันสิ่งของและคำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับการให้ทาน (2) ด้านปิยวาจา (วาจาเป็นนที่รัก) ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้สามารถทำงานร่วมกัน ตลอดถึงการอบรมเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อให้งานบรรลุความสำเร็จ (3) ด้านอัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ และชี้แจงถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมในการเข้าถึงประชาชนมากยิ่งขึ้น (4) สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ) ควรมีมาตรการในการควบคุมในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจทานการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องอันนำไปสู่ความเข้าใจ เข้าถึง และการพัฒนาในวิถีชีวิตของประชาชนด้านอื่นต่อไป

สรุป

การนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา มาช่วยในการอยู่ร่วมกันของประชาชนและชุมชนเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกัน ในการประเพณีที่ดีต่อชุมชนตลอดถึงสังคม อันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนในชุมชนด้วยกันเองและระหว่างชุมชนกับประชาชนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีในการอยู่ร่วมกันเป็นไปด้วยความสุข ความสามัคคี ความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการสร้างสามัคคีต่อชุมชนของประชาชน และยังช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น ให้ความสำคัญกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่จะเข้าไปช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนด้วยความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายควรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นและส่งเสริมการปฏิบัติสังคหวัตถุซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา
2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ เพื่อปลูกฝังเจตคติ ค่านิยมและเกิดความตระหนักต่อหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยจัดเป็นกิจกรรมต่าง ๆ อย่าง เช่น โครงการเข้าวัดทุกวันพระ โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ชุมชน เป็นต้น
3. ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเหริ่ง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา กับพื้นที่อื่นๆ และควรศึกษาเฉพาะหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านใดด้านหนึ่งที่พิจารณาเห็นว่ามีความสำคัญที่สุดและจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2544). *สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน เล่ม 4*. กรุงเทพมหานคร: พระบรมมหาราชวัง.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.